

בית נאמן

נמסר במוצ"ש פרשת שופטים, ג' באבול תש"ף

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בעקבות המצב, השיעור
מועבר בשידור חי בלבד.

בשעה 22:00

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'יקול נאמן':
079-9-367-367
או ב'יקול בית נאמן':
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. חודש אלול. ב. הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל. ג. אמירת סליחות בחודש אלול. ד. סליחות בשבת. ה. היהודים בארצות ספרד. ו. אם מותר לבנות את בית המקדש בטומאה. ז. קרבן פסח אחר החורבן. ח. קודם ללמוד ואח"כ לכתוב ולהקשות. ט. אות ה"א בסוף מילת ציווי. י. ההבדל בין 'לא' לבין 'אל'.
- יא. רבי חומאני עלוש ע"ה. יב. הרב עדין שטיינזלץ ע"ה. יג. אחדות.

אלול! אלול!

א. שבוע טוב ומבורך¹. אמרו חכמים "אחורי ארי ולא אחורי אשה" (ברכות דף ס"א ע"א), אסור לאדם ללכת אחורי אשה כי זה גורם להרהורים², לכן מוטב ללכת אחורי אריה (האריה לא רואה אותך כי אתה מאחוריו), ולא אחורי אשה. אבל אמרו רמז, שצריך לחזור בתשובה אחרי חודש אב שמזלו אריה ולא לחכות לאחרי חודש אלול שמזלו בתולה³. אז אחורי ארי - אחורי חודש אב, מיד באלול תחזור בתשובה. מה זה לחזור בתשובה? זה לתקן את המעשים ואת המדות. לא פירושו ללמוד ששים דף גמרא כל יום.

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

ב. פעם אמרתי (ראה עלון מס' 221 הערה 8), שקראתי על הרב קוק ככה בספר אישים ושיטות שהיה לומד ששים דף כל יום ואח"כ בדקתי באישים ושיטות ולא מצאתי עליו את זה. מצאתי את זה שם (עמ' רנ"ט בנד"מ) על מישהו אחר - הרב משה מרדכי אפשטיין מחבר ספר לבושי מרדכי. אחר כך הודיעו לי שבאמת גם הרב קוק היה לומד ככה בוולאז'ין, היה עובר על חמשים-ששים דפי גמרא בכל יום, והיו לו תפלין קטנות נשאר אתם כל היום כולו (זה כתוב בספר אחר שלא היה ביד). האזכרה של הרב קוק הערב ביום ג' באבול (נפטר בג' באבול תרצ"ה, זאת אומרת לפני שמונים וחמש שנה). ויש הרבה מהחרדים שהם לא רוצים לשמוע על הרב קוק. הם עושים טעות. הרב קוק היה עניו, היה צדיק, היה מחמיר, הוא לא היה מיקל. אבל כשהיה רואה דברים שאנשים נכשלים בהם, הוא עמד ותיקן כמו היתר מכירה בשמיטה. אבל הוא לא הראשון שעשה את זה, לפניו עשה כן רבי יצחק אלחנן ספקטור אב"ד קובנא (תשובות רבנו

יצחק אלחנן מכתב ה'), היה גאון עולם. הוא הראשון שעשה והסכימו אתו רבנים ספרדים בירושלים, הרב פאניזל והרב יעקב שאול אלישר, ואחר כך זה התמסד ע"י הרב קוק. ויש חולקים. מי שיכול להחמיר - אדרבה תבוא עליו ברכה. הרב קוק בעצמו כששמע שיש אנשים שרוצים להחמיר והברון רוטשילד רצה להפסיק להם את האספקה שכל חודש היה שולח להם, הוא כתב לאנשי הברון, תיזהרו, אם אתם תפגעו בהם אני אבטל את היתר. ההיתר עשינו אותו בשעת הדחק, ומי שאינו רוצה לסמוך עליו - אדרבה יבורך מן השמים.

"מצווה בשונא כדי לכופ את יצרו"

ג. חותנו של הרב אלישיב ע"ה היה צדיק גמור, שמו רבי אריה לוי ע"ה, והוא היה מכבד את הרב קוק כבוד עצום. היה מעריך אותו עד מאד. פעם הוא ראה שבא מישהו מהמתנגדים של הרב קוק לבקש שיכתוב לו המלצה, והרב קוק לפי תומו כתב לו המלצה, אחרי שעה הוא הלך. אמרו לו: הרב, אתה לא יודע מה הוא מדבר עליך, מה הוא מלשין עליך, הוא מדבר עליך רעות. אמר: ככה הוא?! תביאו אותו אלי. קראו לו והוא פחד, אמר, עכשיו יקח ממני את ההמלצה. אמר לו: תביא את ההמלצה, וכתב לו המלצה יותר טובה ממנה! אמר לו: למה קראת לי? אמר לו כי לא ידעתי שאתה מדבר עלי, ועכשיו שאתה מדבר עלי הגמרא אומרת "מצווה בשונא כדי לכופ את יצרו" (ב"מ דף ל"ב ע"ב) - לשבור את היצר הרע שלי. לכן אדרבה אני משבח אותך עוד יותר... אתה עושה הכל לשם שמים. מה אכפת לי. הוא היה ממש אדם מיוחד.

מסעו עם הרב יוסף חיים זוננפלד ע"ה

ד. פעם הלך בתרע"ד עם הרב יוסף חיים זוננפלד ע"ה של העדה החרדית, לבקר בקיבוצים של אז, וכולם חילוניים גמורים. כעבור חמשים שנה אחד מאנשי הקיבוצים האלו נעשה חבר כנסת, נדמה לי משה סנה (סנה בסגול סגול, לא סנה), אמר: אני זוכר לפני חמשים שנה הרב קוק בא אלינו, והרגשנו גוש אש נעקר מהר סיני ובא אלינו". בלשון הזאת. הרב קוק והרב זוננפלד היו ידידים אע"פ שהשיטות שלהם היו שונות. הרב קוק היה מקרב, אולי יוכל להציל נשמה אחת מישראל. והרב זוננפלד אומר אין מה לעשות להם, אני אדבר ו"השומע ישמע והחדל יחדל" (יחזקאל ג' כ"ז). ובאמת הרב קוק בזכות הענווה שלו, אלפי בחורים שלמדו בישיבות ההסדר (שמיוסדים על פי שיטתו) נשארו בתורה ונהיו תלמידי חכמים, כתבו ספרים טובים מאד, ספרים יקרים. לכן לא לדבר עליו⁴.

4. יש אנשים שלרוב הרב קוק בבני-ברק הם קוראים רחוב אברהם. מה זה רחוב אברהם? ככה מדברים?! לא מדברים ככה.

להקדשות והנצחות 052-7130-552

כל הזכויות שמורות ל"ע"מ"ס מוסד צדיקים ש"י" מסודת חכמי דתים בריכה. להצטרפות לקבלת העלון במייל: <https://yhr.vp4.me/> | טלפון: 08-6727523 | 052-7130554

חסינות, הפצה, להנצחות ולקבלת העלון לפנות לפקס 077-3179532 <<< מייל: baiteheman@gmail.com | עורך ראשי: הרב רבי אלעזר עיזאן שליט"א העורכים: הרב רבי משה חזקוני שליט"א, הרב רבי שלום דרעי שליט"א, עורך ראשי: הרב רבי אלעזר עיזאן שליט"א

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:33	19:44	20:24
18:50	19:46	20:21
18:40	19:46	20:21
18:49	19:45	20:21

"כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו"

ה. שאלו את החזון איש: האם מותר למכור ולהסתחר בספרי הרב קוק? אמר להם: ספרי מחשבה לא, ספרי הלכה כן. למה ספרי מחשבה לא? כי הרב קוק למד את כל הפילוסופיה של בני דורו, למד את הכל, קרא את הכל. והוא כתב בספרים שלו לדחות דבריהם (כמו שהרמב"ם כתב ספרים לדחות דברי אריסטו וחבריו), אבל כיון שלא היו אז כלים בידו לדחות את הכל, הוא היה מתרץ בתירוצים כמו פשרות כאלה. למדנו פעם בילדותנו (לא מתוך ספרו, אלא המורה אמר בשם הרב קוק שכה כתב) שמה שמקשים על גיל העולם וכדומה, התורה זה לא ספר מדע, התורה באה לומר לנו דרך של מוסר, דרך של חיים. היום לא רק שהתורה היא ספר מדע, היא המדע של כל המדעים! התורה אמרה לנו שהעולם נברא. ובמשך אלפי שנים אמרו העולם קדמון מאז ומתמיד. ככה אריסטו, ככה אפלטון, ככה כולם. (והרמב"ם נלחם לדחות את ההוכחות שלהם, ואמר: השאלה תישאר שקולה, ואנחנו מאמינים במשה רבנו. נקודה). אבל היום התברר שיש לעולם התחלה, שבעה סוגי מדעים כולם מודים שיש לעולם התחלה. ואם יש לעולם התחלה, אז ברור שהיה משהו מתחיל, כי לא יתכן עולם כל כך יפה שבא מאליו. נאמר "כי בו שבת מכל מלאכתו" (בראשית ב' ג'), לא כתוב **מכל עבודתו**, כתוב **מכל מלאכתו**. **כי עבודה יכולה להיות עבודת פרך שהיא לא מסודרת, אבל מלאכה כולה חכמה ודעת**. תקח יתוש קטן ותבדוק אותו, תסתכל עליו, תראה כמה חכמה יש בו. תקח תינוק קטן - כל כך חכמה יש בו. זה לא יכול לבוא מאליו. זה לא מקרה. זה לא מפץ העליון ולא מפץ התחתון... זה הכל הבל וריק. משגעים אותנו.

"אוי להם לבריות מעלבונה של תורה"

ו. ועוד רוצים לעשות בטלוויזיה איזו תכנית (איני יודע אם עשו אותה או לא), כולה לעג וקלס. רשעים ארורים. רואים שכל מה שאמרה התורה מתקיים והולך ומתקיים. התורה אומרת שנחזור פעם לארץ ישראל, והתקיים. התורה אומרת שנדבר פעם בלשון אבותינו, ומתי התקיים הדבר הזה? במשך אלף ושמונה מאות שנה בגלות לא דברנו בעברית, אפילו התפלה רצו לתרגם אותה (הרי תפלה נאמרת בכל לשון. סוטה דף ל"ב ע"א). הגמרא נכתבה בארמית, במדינות אשכנז דברו באידיש, במדינות שלנו דיברו בערבית, ספרים נכתבו בערבית. הרי"ף במקום שהוא צריך להאריך בסוגיא כותב בערבית, זה לשון רוויחא (מרווחת). הגאונים כתבו או בערבית או בארמית. **מתי השפה של התורה חזרה לתחייה? בימינו**. התורה חזרה לתחייה. ילדים קטנים מדברים בערבית. בלשון תורה. בלשון הקודש. (לא 'הקודש'... בלשון הקודש מדברים). צריכים לדעת שכל מלה בתורה "לא יערכנה זהב וזכוכית" (איוב כ"ח ז'). לדבר נגד התורה?! בוש וחרפה שאין למטה ממנה. כאשר הערבים אומרים שאברהם עקד את ישמעאל מביאים את זה בחדשות אצלנו בכל הרצינות, לא אומרים שזה לא בדיוק, שזה זיוף של התורה. הערבים אומרים ככה, צריך לכבד אותם. אבל כשאתה אומר איזה דבר מהתורה חייבים לזייף וללעוג ולצחוק ולמרר את החיים. למה אתם עושים את זה? למה? הנה בזמנו הרב **עובדיה ע"ה** היה נותן שיעור במוצאי שבת, אילו היו מעבירים אותו בטלוויזיה, היו כל שבוע מאה אנשים חוזרים בתשובה. רק השיעור שלו בלבד היה מחזיר בתשובה. אבל זה מה שיש. והרב קוק עשה ככה.

ואם אמר, אז מה קרה?

ז. ומונים לרב קוק ע"ה אשמה, שכאשר נוסדה האוניברסיטה העברית בירושלים כבדו אותו לנאום שם, והוא אמר: "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" (ישעיה ב' ג'). ראיתי מכתב שכתב הרב דוד צבי הילמן ז"ל למישהו, אמר לו תברר אם הוא אמר את הפסוק הזה או לא אמר. **ואם אמר, אז מה קרה? הוא אמר את זה כדי להחזיר אותם בתשובה. הוא אמר כדי שיעורר את לבם - "ויגבה לבו בדרכי ה'".** אתם כאן בירושלים, מכאן תצא תורה, מכאן תוכיחו את כל הרשעות של מבקרי המקרא. [והראוני שוב מכתב באגרות הרא"ה שכתב שלא אמר כן מעולם על האוניברסיטה אלא על הישיבות הקדושות]. יש גם מכתב שראיתי מקרוב בשם

האדמו"ר מליובאוויטש שכתב לבן גוריון (והוא היה אנטי אנטי אנטי, הוא לקח מאות אלפים מילדי הספרדים וחינך אותם חינוך אחר לגמרי, הרס אותם. יש לו קצת אמונה בלבו שהוא כביכול מקיים דברי הנביאים, ומכין את הקרקע לקראת הבית השלישי). והאדמו"ר מליובאוויטש כותב לו בכל הרצינות: תשמע, עליך להחזיר את ישראל, לדבר על לבם תשמרו תורה ומצוות. וכי יש לנו ברירה אחרת?! הרי הם תפסו את כל השלטון כולו.

שני תלמידי חכמים חולקים - חולקים בבית המדרש

ח. לפני מאתיים שנה כולם היו שומרי תורה ומצוות, אחד פחות אחד יותר, אבל אין אחד שאומר שיטה שלא לשמור, אין דבר כזה. כולם שומרים. כולם מכבדים. אחר כך בעונות בגלל המריבות - זה מכאן וזה מכאן, הרב הזה אומר ההוא גוי, ההוא רשע, ההוא שבתאי, ההוא כופר - נפרץ המחסום. פעם היה כבוד לתורה. **שני תלמידי חכמים חולקים - חולקים בבית המדרש**. רבי יהודה ורבי מאיר, זה אומר פטור וזה אומר חייב. זה אומר אסור וזה אומר מותר. נחלקים בתורה. ולפעמים גם קורה שאחד מודה לשני. **אבל בדורות האחרונים נפרץ הסכר, אין סכר כבר, כל אחד מדבר מה שלבו חפץ. זה גרם את החורבן שלנו**. אצל הספרדים היה עוד כבוד, עכשיו גם אצל הספרדים הם הורסים, מראים להם כל התאוות שבעולם. **אבל בעזרת ה' כל הדברים האלה שעושים ילכו לאיבוד - "כל אוכליך יאכלו וכל צרייך כולם בשבי ילכו והיו שוסייך למשיסה וכל בוזיך יהיו לבז"** (ירמיה ל"ט ז').

אמירת סליחות בשבת

ט. אמרנו שהספרדים קמים לסליחות עוד מהלילה. ויותר מזה, **מאתמול בליל שבת** (ב' באלול) **כבר יש שתי עדות - ג'רבא ולוב שהתחילו לומר סליחות**. המנהג הזה היה פעם. הטור (ס"ת ר"ב) מעיד עליו, מרן (בב"ש) כותב בימינו בטל המנהג הזה. **הוא בטל ברוב עדות ספרד, אבל נשאר בג'רבא ובלוב. יש להם פיוטים מיוחדים לשבת שחברו אותם גדולי עולם, ביניהם רבי יצחק בן גיאת**, הוא כתב פיוטים ומעמדות לסליחות, לשבתות ולשני וחמישי (נדפס בספר שפתי רננות של ג'רבא),

5. **רבי יצחק בן גיאת חי לפני הרמב"ם**. הוא נפטר חמשים שנה לפני שהרמב"ם נולד, בד' אלפים תתמ"ט,

6. **הוצאנו מחדש 'שפתי רננות' שהוגה על ידי**. הגהתי אותו לשם שמים, לא בשביל פרוטה אחת. אבל מכרו אותו בישיבה במחיר זול, שלושים ושבעה שקלים. כמה עבודה הושקעה בו! בחור מהישיבה, **רבי בנימין כהן** הגיה אותו, הביא את ההערות שלי, והפירוש של רבי שאול כהן, הפירוש של רבי חיים כהן, וכמה גרסאות. ספר ענק שווה חמישים לפחות ואפילו יותר מזה. אבל מי שלא יודע כמה הושקע בו, חושב זה מנהגי לוב וג'רבא וזה הכל. יש שם פנינים יקרות, **יש שם פיוטים מיוחדים, כל חכמי העולם מחפשים איפה הפיוט הזה נמצא**. פעם נמצא איזה כתב יד מחוק והדיו שיש בו שארית של פיוט, והם לא ידעו איך להשלים אותו. ואני נזכרתי שזה מופיע בסליחות של ג'רבא, שלחתי את זה אז לחכם בשם עזרא פליישר, אמרתי לו זה פיוט שלם שיש לנו. תראה את הפיוט. הוא התפלא. אמר לי איך ידעת את זה? ידעתי כי אני קורא בספרים האלה. אני קורא פיוטים. אני נהנה מהם ומהביטויים שלהם.

אבל אני עשיתי יותר מזה. פעם באתי לביכ"נ 'איצקוביץ' בימי הסליחות בחודש אלול תשד"מ, היינו גרים ברחוב חזון איש, ובבוקר אחרתי, הלכתי לשם והיו קוראים את הפיוטים של הסליחות שלהם (זה היה סמוך לראש השנה). וקרעו לי את הלב. מדברים על דיכאון, מה עושים לנו אנשי ישמעאל. אבל איזה ישמעאל? זה אנשי אדום. אלא שהצנזורה אוסרת לכתוב משהו על אדום. על הנוצרים אסור לכתוב. אז הם מחליפים, עושים צנזורה לצנזורה, עושים ישמעאל וישמעאל וישמעאל, ועוד כמה דברים משובשים. ריבוננו של עולם מה זה? שלחתי לרבי יעקב וידנפלד בעל הוצאת אשכול, אמרתי לו הרבה שגיאות יש שם. אמר לי כבר קדמון רבנו. יש מהדורה של סליחות לאשכנזים שהוציא אותה הרב ד"ר דניאל גולדשמידט, ושם תיקן את הכל על פי עשרים כתבי יד שיש לו, ואני אשלח לך אחד. ודי מספיק, אל תבלבל לנו את המח... קיבלתי את הספר, שלחתי לו הערות על הספר, אמרתי לו רבי דניאל הרבה פסוקים לא ידע, הרבה פסוקים לא הבין, הרבה הגהות לא ככה בדיוק. כתבתי לו כמה הערות. למשל הוא מצא בפיוטים האשכנזים מלת **'בזוה'**, אמר (שם במבוא עמ' 17) מה זה? 'בזוה' הזה המציא אותה הפייטן. אבל לא, יש פסוק **"שמע אלקינו כי היינו בזוה"**, זה פסוק בנחמיה (ג' ל"ו). נעלם ממנו. מה לעשות. וכן על זו הדרך. אמר לי ככה? לא ידעתי, אם ככה נעשה סליחות חדשות. **שלח לי סליחות והגהתי את כולם**, שלחתי לו. ושלח להגהה אחר כך. הגיע חודש סיון אמר לי אין לי זמן לשלוח לך הגהה פעם שלישית ורביעית, זהו. אני מדפיס. אחרי ההדפסה נמצאו בו כמה שגיאות. קם אחד שהוא תמיד רודף אחרי, "מצווה ברודף יותר מהנרדף, והאלקים יבקש את נרדף". הרודף הזה אמר תיזהרו, אל תקנו

חדש! פתח 24 שעות ביממה! בית ההוראה כסא רחמים רבית ממונת כשרות

בנשיאות מרן רה"ר רבנו מאיר מאזוז שליט"א

מצנה טלפוני בכל נגשא הכתי

02-5353-383 סת"ם

צברית - אנגלית - צרפתית - אלהרית - פרסית

בית ההוראה

יקרות מפז. בלי קללה לאף אחד. השונאים שלנו תחזיר להם, זה הכל. ערבים שהם לא שונאים הם בסדר גמור. חיינו אתם מאות שנים. כל הגזירות שהיו בצרפת ובאשכנז לא טעמנו אותם בספרד, לא טעמנו אותם במרוקו ובתונס. היו גזירות קטנות, ודאי, אין מה לעשות. תמיד יש שיעגון. אבל בצורה איומה כמו אלף קהילות שנחרבו בצרפת⁷, בספרד לא היה ככה, היה שקט ושלווה.

היהודים בארצות ספרד

יב. יותר מזה, מצאתי דבר פלא. כל זמן שרבי יהודה הלוי היה חי לא היו גזירות בספרד! הוא נולד לפי מה שחושבים בתת"ל, ונפטר בסביבות תת"ק (אולי קצת יותר), וכל ששים וחמש השנים האלה לא הייתה שום גזירה בספרד. לפני שנולד הייתה גזירה בגרנדה, הרגו את רבי יוסף הנגיד בנו של רבי שמואל הנגיד, וקהלה שלמה בגרנדה נטבחה ביום תשעה בטבת ד' אלפים תתכ"ז ביום שבת (בדקתי ומצאתי שיצא בדיוק ביום שבת). ורבי יהודה הלוי נולד לאחר מכן. כל ימיו לא היה כלום. פעם אחת נהרג יהודי - שלמה אבן פרוציאל מקסטיליא (ככה השם שלו), וכתב עליו קינה קורעת לב, ה' יחזיר לבני אדום (כי הנוצרים הרגו אותו), שה' ישרוף אותם ויכחיד וישמיד אותם. מלים איומות. מה קרה? יהודי אחד נהרג, אצלנו נגיד תודה רבה שבתוך עשרים שנה נהרג רק אחד, זה נס. אבל לא, בזמנו לא היה נהרג אף אחד, היהודים היו עושים את הכל. היו מנהלים את המדינה בספרד⁸. היו מכבדים אותם. היום הם משתגעים בגלל שנדמה להם שה' קודס' זה שלהם, אבל זה לא שלהם. יש להם עשרים מדינות גדולות ורחבות. ברוך ה' שעכשיו יש קצת קשרים בין האמירויות לבין עם ישראל. חייבים להפסיק את השנאה הזאת. הגיע הזמן שיתנו לנו את מה שמגיע לנו.

אם מותר לבנות את בית המקדש בטומאה

יג. עוד דבר העירו לי. הרב יצחק ברנד שיהיה בריא מערד (פעם היה שולח מאמרים יפים מאד) כתב לי שמה שאמרתי שאנחנו לא יכולים לבנות את בית המקדש בגלל שאנחנו טמאים (עלון מס' 222 אותיות ה"ז) זה לא נכון. כי יש גמרא בסוף עירובין (דף ק"ה ע"א) שמביאה ברייתא שאומרת שכאשר באים לשפץ דברים בבית המקדש, הכל נכנסים בהיכל לבנות לתקן ולהוציא את הטומאה, ומצוה ככהנים, ואם אין שם כהנים נכנסים לויים, ואם אין לויים, נכנסים ישראלים. ואידי ואידי טהורים נן, טמאים לא. ואחר כך יש ברייתא אחרת שאומרת: אין שם טהורים נכנסים טמאים. והרמב"ם פסק (פ"ז מהלכות בית הבחירה הכ"א) כשתי הברייתות, ואם אין טהורים נכנסים טמאים. אם כן גם היום נוכל לבנות את

7. עד שרש"י ע"ה כתב קינה שמתחילה: "תנות צרות לא נוכל". תנות - לספר את הצרות שלנו אנחנו לא יכולים. מה הוא מתכוון במילה 'תנות'? תנות? כשהיו גזירות תתנ"ו לפני אלף שנה פחות מעט. בשנת 1096 למניין הגויים) נהרגו באשכנז המון קהילות. נדמה לי ראיתי כתוב אלף קהילות פחות חמש או משהו. ורש"י מרוב כאב כתב על זה קינה.

8. מספרים שפעם (לפני רבי יהודה הלוי) בימי רבי חסדיא בן שפרוט, מלך צרפת (כמדרונו) שלח מיישור להפגש עם מלך ספרד, היו עסקים בין המלכויות. מצא אותם יושבים על השטיח מעשנים נרגילה, אמרו לו: תשמע, אנחנו לא מבינים כלום. אמר להם: אז מי מנהל כאן את הממלכה? אמרו לו: יהודי. איפה היהודי הזה? אמרו לו: יום שבת היום, הוא לא בא, מחר יבוא. אמר להם: באיזו שעה? אמרו לו: בסביבות תשע פחות או יותר.

מחר הגיע בתשע עוד לא בא היהודי, אמרו לו: הוא עוד מתפלל, קורא חק לישראל, מה נעשה לו? הגיע בעשר וסיכם אתו הכל. שלח למלך שלו, היהודים אצלנו סגורים בגטו, ושם הם מנהלים את המדינה כולה! ככה היה. היה כבוד ויחס מהערבים.

מפיץ יקר!
לכל צדכון/שינוי/שאלה בקשר לעלוניים ניתן לפנות למשרדנו
בטל' - 08-6727523 (שלוחה 2)
או בהודעת למס' הנ"ל

כל כך רגש יש בהם. אתה קורא דבר שכתב אותו רבי יהודה הלוי לפני שמונה מאות שנה - תשע מאות שנה, ואתה מתרגש מחדש.

מדוע לא הזכיר הרמב"ם אמירת סליחות בחודש אלול

י. הרמב"ם לא כתב שקמים בחודש אלול. כתב "ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו (עשרת ימי תשובה)" (פ"ג מהלכות תשובה ה"ד). הרמב"ם לא היה קם בחודש אלול? חכמי הספרדים בדרך כלל קמו בכל חודש אלול. רבי יצחק בן גיאת היה בספרד ויש לו פיוטים לכל חודש אלול. אלא הרמב"ם מדייק: "ונהגו כולם". דבר שלא נהגו כולם הוא לא מביא אותו בחיבור שלו, החיבור נכתב בשביל כל עם ישראל. ככה השמיט קטעים בהגדה שאומרים אותם הבבלים עד היום הזה. אומרים "כשירד הקב"ה על המצרים במצרים (במכת בכורות), ירדו עמו תשעת אלפים רבבות (מלאכי חבלה), מהם מלאכי אש" וכו', אף אחד מאתנו לא מכיר את זה, זה קטע שנזכר בספר הכוזרי של רבי יהודה הלוי (מאמר ג' סי' ע"ג). ושאלו את רבנו אברהם על כיו"ב (על השמטת הרמב"ם מההגדה קטע "מנין שנתן לנו את ממונם") למה אביך לא הביא את זה בנוסח ההגדה? אמר, זה לא חובה, אנחנו אומרים אותו אבל זה לא חובה (והובא בספר מעשה רוקח דף רנ"א ע"ד). עוד שאלו את הרמב"ם למה לא כתבת שבעל קרי צריך לטבול לפני התפילה? אמר להם (ש"ת הרמב"ם ליפסיא סי' ק"מ) זו לא חובה. בגמרא כתוב בטלוח לטבילותא - הטבילה הזאת בטלו אותה חכמים (זו גמרא בברכות דף כ"ב ע"א), אני זיהר בה, אבל אני לא כתב בספר דבר שהוא לא חובה. ככה כתב. וגם פה כתב "ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו" כי כל ישראל נהגו בזה בעשרת ימי תשובה, כולם עושים.

אין כאן קללות

יא. פעם רבי משה חבושה שיהיה בריא, אחרי שהרב עובדיה ע"ה גומר את השיעור בחצות הלילה מתחילים סליחות. והיו שומעים את הסליחות האלה בג'ראגם ערבים, לא בגלל המנגינה היפה (ודאי שגם המנגינה יפה), אלא הם רוצים לשמוע אם היהודים האלה מקללים אותנו. מי יודע מה הם אומרים בסליחות? הרי יש כאלה מבינים עברית. לא, אין שום קללה. "חרפוני צוררי, אויבי ושוורי, הקשב נא אמרי, בבואי בפחדך", יש פה קללה? חרפוני צוררי - הם מחרפים אותי, אז הקשב נא אמרי. "טמנו לי זדים, פחים ומצודים, ובהם נלכדים, פעמי ידידיך". "שימונו לי מצודים, ושקר בי מעידים, בעלוני זדים, צור בלעדיך". "כבודך גלה צור, לעם עזוב ועצור, וטובך הנצור, תנה לשרידיך". כל המלים

מהסליחות של הרב מאזזו אל תקנו. כי מצא בהם חמש-שש שגיאות. חלק מהם שגיאות אנוש. כל ספר דפוס יש בו שגיאות. וחלק מהן שהם לא שגיאות, אלא הוא חושב שהם שגיאות... ככה עושים? אחרי שהשקעתי בו חלבי ודמי, ואני לא לוקח ממנו פרוטה אחת על הספר הזה. אל תקנו, כאילו אתה מזיק לי... אתה לא מזיק לי, אתה מזיק לעצמך. אומר הרמב"ם (בהקדמתו למורה נבוכים) "ואל תעיין בו בקלישות, כי אז תזיקני ולא תועיל לעצמך" - תזיקני בחוצפה אבל לא תועיל לעצמך כלום. כל העולם לומדים בספרי הרמב"ם. כל הדברים שהוא כותב לומדים אותם ומתבוננים בהם. אתה לא רוצה לקרוא - אל תקרא. לא כתבתי את ספרי בשבילך. לא הגהתי בשבילך. והדפסתי באור תורה (תשרי תשמ"ח סי' א') כל ההערות שיש לי לסליחות וכל התיקונים שיש לי. יש תיקונים פשוטים, לא כתוב לעשות עליהם רעש, תקח 'גולדשמיט' תמצא שהוא מתקן ככה. היה פעם אחת כתוב נוכחך, ואני תיקנתי נכחך. למה? יש פסוק ביחזקאל (מ"ו ט'): "לא יעבור דרך השער אשר בא בו כי נכחו יצא" [וכן בפרשת בשלח: "נכחו תחנו על הים"] נכחו בא בחיריק. בא השוטה הזה אמר לא, נכון ש'נכחו' בחיריק, אבל 'נכחך' בקמץ חטוף. מי אמר לך? נכחך כמו נכחו, ככה כל המילונים בעולם במלה נוכח ככה כתוב. נכחי נכחו נכחך. כולם בחיריק. סתם לחפש עלילות?! ככה עושים?! ככה בן אדם שונא את השני על לא דבר?! אני לא עושה כסף מזה. לא עשיתי כסף מזה בשום פנים. קיבלתי אמנם ספרים מתנה מהרב וידנפלד, שלח לי הרבה ספרים כמתנה שהוציא בדפוס שלו, אבל כסף לא עשיתי מזה. אבל אנשים וודפים, שירדפו וירדפו, "ירדפם יעבור שלום" (ישעיה מ"א ב). הכל יעבור.

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • גיטות • מגילות ועוד

מזוגה ע"י מוגהים מוסמכים מיושבת כסא רחמים

לפרטים והזמנות:
053-6652663

ספרי חיים ומתים לפניך נפתח לכן ראוי לעשות 'תיקון נפטרים' לטובת

שחכמים מקללים בכונות ברכה, כמו שיש בביצה דף ט'. אבל אין בביצה דף ט', זה במועד קטן דף ט' (ע"ב). למה לא תפתח את המקור? תפתח בביצה דף ט' תראה שאין שם לא טיט ולא תבן... לא ככה עושים, צריך לבדוק את המקורות. השני שלח קושיא, אמר כתוב: "ראשית עריסותכם חלה תרימו תרומה" (במדבר ט"ו כ'), מה זה "עריסותיכם" הרי אנחנו קוראים לזה עיסה. למה התורה לא אמרה עיסה? קושיא נפלאה... בכל התנ"ך לא כתוב אפילו פעם אחת מלת "עיסה", "עיסה" זה לשון הגמרא ו"עריסותיכם" זה לשון התורה. לכן בתורה כתוב עריסותיכם. אתה יכול לומר שעריסותיכם ועריסותיכם זה אותו דבר והר"ש נוספת¹¹, אבל אין צורך בזה כי זה לשון חכמים וזה לשון תורה. איך אתה מקשה שהתורה תכתוב "עריסותיכם"? איפה כתוב "עיסה" בתורה בכלל שאתה שואל שאלות כאלה?! והוא מתרץ אחר כך שכתוב עריסותיכם לומר שהמן היה יורד אפילו לתינוק שבעריסה. איזה חידוש "פה", הרי גם המילה "עריסה" לא כתובה, רק כתוב "ערש" (דברים ג' י"א). למה להתפלפל סתם? תפתח קונקורדנציה (או ספר השרשים לרד"ק) ותבדוק אם יש "עיסה" בתנ"ך, ואם אין עיסה אל תקשה.

כשמוסיפים אות ה"א בסוף מילת ציווי

י. וחכם אחר הקשה קושיא אחרת. כתוב בפרשת ויגש: "מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף, שמני אלקים לאדון לכל מצרים, רדה אלי אל תעמוד" (בראשית מ"ה ט'). והוא אומר מה זה, וכי יוסף נותן פקודה לאביו, אל תעמוד! תבוא מהר? פגשתי אותו, אמרתי לו תשמע, "רדה" זו לא פקודה, "רדה" זה לשון בקשה דרך כבוד, כמו "ה' שמעה ה' סלחה ה' הקשיבה" (דניאל ט' י"ט). כשאתה מוסיף אות ה"א בסוף מילת ציווי פירושה "בבקשה". והנה ראה ברורה, יעקב אומר ליוסף: "ויאמר אליו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן" (בראשית ל"ז י"ד). ובמקום אחר בפרשת בלק כתוב: "ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם". (במדבר כ"ג י"ג). כאן כתוב "לך" וכאן כתוב "לך" - ביעקב נאמר "לך נא ראה" (למד"ד סגול וכ"ף שוא), ובפרשת בלק כתוב לך נא אתי (למד"ד שוא וכ"ף קמץ). והרי בפרשת בלק אין ה"א אחר כך (לכה) אז למה קוראים "לכה"? נקרא "לך נא אתי"? אלא שיעקב אבינו דיבר עם הבן שלו ולכן נתן לו פקודה: "לך נא ראה!" ואילו בלק דיבר עם בלעם וצריך לכבד אותו, ולכן לא אמר לו "לך נא אתי", אלא אמר לו "לך" בקמץ כמו "לכה", זה לשון כבוד.

ההבדל בין 'לא' לבין 'אל'

יח. ועוד שיוסף אמר ליעקב "אל תעמוד", ו"אל" זה לשון בקשה. אנשים לא יודעים מה ההבדל בין "אל" ל"לא". במשך חכמה (שמות י"ב ט') כתב ש"לא" זה לשון מצוה ופקודה, ואילו "אל" זה לשון בקשה¹². והביא ראה נחמדה מאד. כאשר באו שתי הנשים לפני שלמה המלך, כתוב: "ותאמר האשה אשר בנה החי אל המלך כי נכמרו רחמי אל בנה, ותאמר, בי אדוני תנו לה את הילד החי והמת אל תמיתוהו, וזאת אומרת גם לי גם לך לא יהיה גזורו. ויען המלך ויאמר: תנו לה הילד החי והמת לא תמיתוהו היא אמר" (מ"א ג' כ"ו-כ"ז). ורבי מאיר שמחה שואל (השבוע גם כן האזכרה שלו, היה גאון עולם) למה בתחילה כשהאשה מדברת היא אומרת "אל תמיתוהו", ואילו כאשר המלך פוסק את הדין הוא

11. יש דבר כזה "ר"ש נוספת", כך כותב הר"ש בראש השנה (דף כ"ו ע"א) שיש פעמים שיש ר"ש נוספת. כמו "שרשרות העבותות" (שמות כ"ח י"ד), שלפי מנחם בן סרוק המילה היא שרשרות מלשון 'שורש' ומה שכתוב 'שרשרות הר"ש' נוספת. אלא שרש"י (שם פסוק כ"ב) אומר לא ככה, אלא 'שרשרות' זה לשון שורש, ו'שרשרות' זה שרשרת כמו שלשלת-שרשרת. אבל יש דוגמאות אחרות. כמו דמשק שידועה בשמה, ואילו בדברי הימים כתוב "דרמשק" (דברי הימים א' י"ח ה' ועוד), הר"ש נוספת. ויש את הגמרא שם בראש השנה על הפסוק "ותיטב לה משור פר" (תהלים ס"ט ל"ב) שדורשת "שור פר" - "שופר". אי"כ יש ר"ש נוספת.
12. וגם "אל תאכלו ממנו נא" (שמות י"ב ט') הוא הסביר שזה לשון בקשה. יש גמרא בעירובין (דף ז' ע"ב) שיצתה לומר ש"אל" זו לא נחשבת מצות לא תעשה, ודחתה את זה. אבל "אל" בדרך כלל זה לשון בקשה.

בית המקדש. עד כאן דבריו. ומכל מקום, כיון שלכתחילה לכל הדעות צריך לבנות בכהנים טהורים, ולפחות בישראלים טהורים, לכן מובן למה רבי עקיבא רץ מהר לבנות את בית המקדש בימי בר כוכבא, כי אמר עכשיו יש לנו קצת אפר פרה, ויש לנו עובדים ופועלים טהורים, ומחר מה יהיה? ניקח דיעבד של דיעבד?! לא רצה את זה. ויתכן גם שרבי עקיבא סובר כמו הברייתא הראשונה, טהורים כן וטמאים לא. הרמב"ם פסק גם טהורים גם טמאים, אז אין צורך במה שאמרתי שהפסוק אומר "וזרקתי עליכם מים טהורים" (יחזקאל ל"ו כ"ה). זה נכון שה' יזרוק עלינו מים טהורים, אבל אפשר להתחיל עבודה גם בלי זה.

הר הבית שלכם

יד. אם כן למה אנחנו מחכים? לרשיון של הערבים. אנחנו לא נבוא להילחם אתם על דבר כזה. יגיע הזמן שהם בעצמם יבואו וימסרו לנו את המקום הזה. יגידו זה המקום שלכם, קחו אותו! ואז תיגלה השכינה והכל יהיה בסדר. צריך לדעת שכל דבר ודבר יגיע רק בזמנו. אין דוחקים את השעה. פעם אצל הרומאים היה מלך אחד בשם "קונסטנטין" (נדמה לי) שרצה להרשות ליהודים לבנות את בית המקדש, והתחילו לבנות (ככה ראיתי כתוב). ואחר כך פתאום פרצה שרפה ממעמקי האדמה, והפסיקו את הכל. (והנוצרים קראו לו קונסטנטין "הכופר", כי הוא כפר בנצרות, תודה רבה...)

קרבת פסח אחר החורבן

טו. אבל יש יותר מזה. יש משנה בפרק כיצד צולין (פסחים דף ע"ד ע"א) שאומרת: מעשה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו צא וצלה לנו את הפסח על האסכלה. ולכאורה הרי רבן גמליאל היה אחרי החורבן⁹, וא"כ מה זה הפסח הזה, וכי היה פסח בכלל?! הר"ש ש שם מתקשה בזה ואמר שזה מדובר על רבן גמליאל הראשון, וגם לו היה עבד ששמו טבי, כמו זה שהיה אחר כך (כי ידוע שטבי עבדו של רבן גמליאל זה רבן גמליאל השני). וזה דוחק. אבל הביא מסופרי אומות העולם שכתבו שבר כוכבא בנה את בית המקדש, ואמר: "אבל לא שמענוהו בפירוש בדברי חז"ל" הוא לא נותן בהם אמון כי חכמים לא אמרו את זה. ואני חושב שכל דבר יש בו קצת אמת, באמת בר כוכבא לא בנה את בית המקדש, אלא הוא בנה מזבח, כי בזמנו עדיין ידעו היכן מקום המזבח, והקריבו עליו קרבנות. ובינתיים הקריבו פסח, כי פסח יש בו הרבה יותר קולא, כי בפסח אם כל הציבור טמאים יכולים להקריב אותו בטומאה (פסחים דף ס"ו ע"ב). ורבן גמליאל באותה שנה שבנה בר כוכבא מזבח במקום שלו, אמר לעבדו טבי: "צא וצלה לנו את הפסח על האסכלה". א"כ היה דבר כזה. ובזה מובן למה רבי עקיבא תיקן את הברכה: "אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים וגו' כן ה' אלוקיננו ואלוקי אבותינו הגיענו למועדים ולרגלים אחרי הבאים לקראתנו לשלום. שמחים בבנין עירך. וששים בעבודתך" (פסחים דף קט"ז ע"ב), כי עכשיו יש לנו רק מזבח, ואולי שנה הבאה נבנה את הכל. אבל לא איסתייעא מילתא, עדיין לא הגיע הזמן ואנחנו נמצאים בגלות. אבל אסור לאדם לאבד תקוה אף פעם, צריך אדם לקוות לדברים טובים כל הזמן.

קודם ללמוד אח"כ לכתוב ולהקשות

טז. יש הרבה שאינם יודעים את הכללים של הפסוקים. שולחים לי ספרים על התורה¹⁰. אבל צריך לבדוק את המקורות לפני שכותבים. אחד כתב מצאנו

9. זה רבן גמליאל בעל הויכוח עם רבי יהושע אם תפילת ערבית רשות או חובה (ברכות דף כ"ז ע"ב). וזה היה אחרי החורבן. בימי בית שני היה רבן גמליאל הזקן. ואחרי היה רשב"ג הנהרג - רבן שמעון בן גמליאל שנהרג בחורבן בית שני (מקוננים עליו בעשרת הרוגי מלכות). ואחר כך היה רבן גמליאל שאחרי החורבן.

10. כותבים: "הספר הזה כל כך מתוק, שכל דיבור שתקרא בו תחייך", תגמור את הדיבור ותחייך... אבל הדיבורים האלה לקוחים מספרים, ובסוף כל דיבור כתוב מאיזה ספר הוא לקח. לא עושים ככה, הדיבורים יהיו בסגנון של המחבר, יקחו ויעבדו אותם. וירשמו בהתחלה את כל המחברים שלקחו מהם. אבל לא כותבים זה מכאן זה מכאן. אתה רוצה שאנשים ישמחו, אל תגיד להם כל דבר מאיפה לקחת. תכתוב לקחתי מספרים מסוימים.

יצא ממנו מהדורא שניה, אבל מי שמוציא ספר חייב להכיר את המחבר ואת הספרים שלו¹³ ולכן צריך לתת רק לאדם שידוע לערוך. ומי שידוע לערוך,

13. המחבר כותב של"ד, חשבו שזה של"ה - שני לוחות הברית. אבל איך שני לוחות הברית? הרי הוא כותב מערכת פלונית אות פלונית, וכי הרב שני לוחות הברית כותב מערכות לפי סדר האל"ף ב"ת? לא ככה. המחבר לא כתב של"ה הוא כתב של"ד, וזה שלום דוד. זה ספר מאחד מחכמי ג'רבא, המחבר שמו רבי דוד כהן ע"ה מחבר ספר שירי דוד על העיבור ועל הדקדוק, ויש לו ספר קבלה שמו שלום דוד. בכל הספר במקום שלום דוד אתה כותב שני לוחות הברית?! לא היו דברים מעולם. צריך אדם להכיר את המחבר

אומר "לא תמיתוהו"? ותירץ שהאשה מתחננת, בבקשה "אל תמיתו אותו", לגזור את הילד לשניים? זה משוגע, איזה מלך זה, בן שתיים עשרה שנה, אומר לחתוך ילד חי לשניים ולתת חצי לזו וחצי לזו? אל תמיתוהו, אל תעשו את זה. אבל המלך אמר זה המבחן שלי, "והמת לא תמיתוהו". בפקודה. לכן כשהמלך אומר בפקודה הוא אומר "לא", אבל כשהאשה מתחננת, היא אומרת "אל".

ראיה נפלאה לזה מברכת המזון

יט. ויש לראיה נפלאה מברכת המזון. אנחנו אומרים "ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו מזון תמיד לעולם ועד". בתחילה כתוב "לא" חסר לנו, ובסוף כתוב "אל" יחסר לנו, לכאורה היה צריך לכתוב "לא חסר לנו, ולא יחסר לנו". למה הראשונה בלשון "לא", והשנייה בלשון "אל"? אלא לפי האמור הטעם פשוט מאוד, "בטובו הגדול תמיד לא חסר לנו", עובדה שברוך ה' אנחנו חיים וקיימים. אבל לעתיד לבוא מה יהיה? וכי אדם יכול לדעת מה יהיה בעתיד? לכן אנחנו אומרים "אל יחסר לנו" - אל נא תחסיר לנו שום דבר לעולם ועד. ולכן כשיוסף אומר לאביו "רדה אל"י" בה"א זה בלשון בקשה, וגם כשהוא אומר "אל תעמוד" גם זה בבקשה. זו לא פקודה, אלא לשון בקשה. תבוא אלינו ונכלכל אותך כאן, ונביא לך את הכל. זה הפשט הפשוט. צריכים ללמוד, צריכים ללמוד, צריכים ללמוד!

רבי חומאני עלוש ע"ה

כ. היה עוד גאון תלמיד חכם גדול שנפטר ביום ג' באלול. הגאון רבי חומאני עלוש ע"ה, העולם לא מכירים אותו. מסכן, הוא סבל הרבה צרות בחייו, והיה לו בן יחיד והלך בחייו כשהוא בן 13 שנה. והוא עלה לארץ - לצפת. ויש שם בית כנסת על שמו, וכתב ספר דרושים 'שבתי וקומי'. ועוד ספר על התורה, ועוד ספר על הגמרא ושאלות ותשובות (והספר הזה היה בידי בחו"ל והגהתי חלק ממנו, רוב הספר הוגה על ידי רבי בוגיד סעדון ורבי נסים הכהן ז"ל). והספר על התורה

בית נאמן

זקוק לישועה?

קנה לך סגור ליום הביפורים!

המעלה הגדולה ביותר לעשות זאת ע"י החזקת עמלי תורה

"תיקון ברית"

שיעשה ע"י יותר ממונין תלמידי חכמים שלומדים תורה בתענית דיבור לילה שלם לזכותך, כולל קריאת תהילים שלם ותפילות מיוחדות למענך. ובאשמורת הבוקר יערך פדיון נפש לכל שם!

בעלות 72 ש"ח לכל נפש

הלימוד יערך בליל שישי שלפני יום הכיפורים

72 ש"ח = מונין חסד עשה חסד עם עמלי תורה ותזכה לחסד בדיון!

אנשי אלפי 24 שעות רב קווי

למסירת שמות: 08-6727523

או בהודעת למספר 08-6727523

ולכן רבי עדין כתב ככה, הוא מכיר חסידים שמתפללים מאוחר. מה אתם רוצים ממנו?! זו התלונה הראשונה.

שאלה על שאלה אינה שאלה

כב. והתלונה השניה על רבי עדין, שיש לו ספר על אישי התנ"ך¹⁵. ומה מצאו לו שם עוול? שהוא כתב על שמשון שהוא גיבור לא בדרך הטבע, אלא כמו הרקולס היוני (לא זוכר אם זה הרקולס או מישהו אחר), ככה הוא כתב בספרו מהאוניברסיטה הפתוחה. איך אתה מדמה את שמשון הצדיק להרקולס היוני שהיה מסובב את כדור הארץ? מה אתה מבלבל את המח? אין לי מה לענות (ואני גם כן לא חייב לענות). אבל אחר כך התגלגל לידי הספר שלו, וראיתי שהוא כתב את זה בשאלות. כאשר הוא מביא איש מאישי התנ"ך, הוא שואל עליו הרבה שאלות ואחרי שהוא מביא את השאלות עונה על כולם, ואז אתה רואה שכל השאלות פרוחו. "לא יער ולא דובים" (סוטה דף מ"ז ע"א). שום דבר. כלום. הכל ברור. שמשון היה צדיק וירא שמים, והושיע את ישראל (כמו שהרמב"ם קורא לו ככה בהלכות איסורי ביאה. פרק י"ג הלכה י"ד). מה אתם רוצים ממנו? ככה עושים, מביאים את השאלה ומתעלמים מהתירוץ? אם אתה קורא רק שאלות בלי תשובות זה לא בסדר¹⁶.

אחדות

כג. א"כ איך אתם מאשימים אותו על דברים בטלים ומבוטלים? זה מה שאני זוכר. לא ככה עושים. לא זו הדרך. **השנאה הרצוצה שיש בינינו ובין אחינו החרדים ובין אחינו החילוניים ובין אחינו הדתיים - חרבן ושממה. אסור לעשות את זה! חודש אלול זה חודש של תשובה, חודש הרחמים. צריך להתאחד, להפסיק לדבר לא על הרב קוק, ולא על החזון איש, ולא על אף אחד.** היו כאלה שטענו לפני מאתיים שנה בגלל המלחמות של השבתאות. אבל עכשיו כבר נגמרה השבתאות, מכאן ולהבא חושבנא טבא. ה' יתברך ירחם עלינו ויכתוב לנו שנה טובה ומבורכת, ויפסיק את הקרוונה הזאת שאוכלת בנו בכל פה, מעל שמונה מאות נפטרים עד עכשיו בעוונות הרבים. ה' יתברך ירחם עלינו ויתן לנו כל טוב שבעולם, תחל שנה וברכותיה. אמן כן יהי רצון.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל אלו ששומעים את הדברים בין בלוי ובין ברדיו ובין בעלונים, שהדברים האלו יפעלו בלבם לטובה ולברכה. וגם יפעלו בי לטובה. ונזכה בזכות זה לחיים טובים וארוכים ולחיי נחת לכל עם ישראל. אמן כן יהי רצון.

חצות, ומנחה בלילה ונרות חנוכה בעשר בבוקר... אמרתי לו טוב, על האדמו"ר נגיד, כי ראיתי פעם הסבר באיזה ספר של רבי ישראל מרוז'ין, שהאדמו"ר הוא כמו שר חשוב לפני המלך, וכל שעה שרצוצה לבוא הוא בא. כי הוא עושה דברים לטובת המלך כביכול, ולכן המלך מקבל אותו בכל שעה, אבל תינח האדמו"ר, מה עם החסידים שלו? אמר לי: זו ההלכה השניה... אמרתי לו תפסיק. אי אפשר לשגע אותנו. לא הלכה שניה ולא הלכה שלישית. **כולם צריכים להתפלל בזמן. יש זמן רחב שנתנו לנו חכמים. וגם בזמן בית המקדש הכהנים היו עובדים את הכל לפי הזמנים.** לא עושים ככה.

ראיתי כתוב שלפני שלושה דורות בערך היה האדמו"ר מגור אמר זמן זה זמן. אמרו לו זקני החסידים, מה פתאום?! אנחנו לא יכולים לעמוד בדבר הזה, אנחנו רגילים להתפלל מאוחר. אמר להם אני האדמו"ר כאן ואל תשגעו אותי. זמן צריך להיות זמן. אבותי לא עשו ככה, אבל אני אומר לכם מי שיתפלל מאוחר, שילך ולא יבוא לחסידות שלי. זה ראיתי לפני שנים רבות בספר יחידי סגולה של הרב איסר פרנקל (עמ' 228).

15. פעם רופא אחד בבלינסון שהיה מטפל בבן שלי חיים שיהיה בריא, שמו ד"ר חיים סמולניסקי (כך אני זוכר, אולי סלוגימסקי), הוא לא היה נראה דתי, והוא אמר לי תשמע, למדתי תנ"ך ביסודי והוא לא משך אותי. למדתי אח"כ בתיכון, והוא לא משך אותי. למדתי באוניברסיטה והוא לא משך אותי. אחר כך קיבלתי חוברת של הרב עדין מהאוניברסיטה הפתוחה שמדבר על האבות ועל שמשון ועל דוד המלך וכל הדברים האלה, זה ספר נפלא ומיוחד שמחבר את אבות האומה. קראתי אותו ואמרתי זהו, ככה הם האבות שלנו.

16. פעם הרב צבאן ע"ה סיפר לי על מישהו שהיה לומד כל לילה מהר"ם אלשיך על התורה. ודרכו של רבי משה אלשיך ע"ה בפירושו על התורה שמביא כמה שאלות, עשר עשרים או שלושים, ואחר כך מתחיל לבאר. והבן אדם הזה היה טיפש, היה קורא את השאלות ונרדם, ולמחרת קטע חדש, עוד שאלות ונרדם. מה קרה בסוף? יצא לתרבות רעה, מדוע? כי הוא היה קורא תמיד רק את השאלות בלי התשובות. ככה עושים!?

כשיראה מלה שהוא לא יודע יציין סימן שאלה, כלומר איני יודע מה הכוונה כאן, או אין לי את הספר שציין אליו המחבר. אבל מי שלא יודע לערוך, יעשה כרצונו, כאוות נפשו. במקום לערוך יעבור, במקום עורכי ספרים הם עורכי ספרים... לא ככה עושים. יש לרבי חומאני עוד ספר על הגמרא, כולו ראשי תיבות, ויש בו הגהות. הלואי שתדעו את כל הספרים האלה. המחבר שלהם תלמיד חכם גדול. יש לי כתבי יד שלו, כתב יד קטנטן דק להפליא על סוגיית רבי חנינא סגן הכהנים (פסחים דף י"ד ע"א), ועוד סוגיות במסכת פסחים.

הרב עדין שטיינזלץ ע"ה

כא. דברנו שבוע שעבר על הרב עדין שטיינזלץ, ורציתי להגיד עוד משהו, יש שתי הערות שאני זוכר מיתד נאמן תשמ"ט. מנו לו שם חטאים - "על הפשעים ועל העוונות ועל החטאים"... רובם ככולם דברים בטלים. דבר אחד אני זוכר, שבפירושו על מסכת ברכות סוף פרק תפלת השחר, כתב שעדיין לא נתברר לגמרי זמן התפלות, עדיין יש מקדימים ויש מאחרים, ויש חולקים. והם אמרו מה זה? הרי המשנה (דף כ"ו ע"א) אמרה: תפלת השחר עד חצות ותפלת המנחה עד הערב. מה אתה עושה, אתה מבלבל את המוח. הם לא יודעים המסכנים שהמחבר שייך לחסידים, הוא חזר בתשובה על ידי חב"ד. וחב"ד כמו הרבה מהחסידים לא תמיד מדקדקים שהתפלה תהיה בזמן, ומתפללים קצת מאוחר¹⁴.

ואת הספר, "את האיש ואת שיחו" (מ"ב ט"א). שנה שעברה ראיתי ספר של מוה"ר רבי רחמים חי חויתה הכהן ע"ה, ספר פרחי כהונה ח"ב, אבל בראש הספר יש בלבול גדול, שם כתבו "תולדות הרב המחבר" וכוונתם על מחבר קונטרס שנדפס בסוף הספר (איר אומרים פילפולציה, בלבולציה...).

14. וכי רק הם? וכי סאטמר לא ככה?! גם הם ככה. הרב עובדיה ע"ה מספר שפעם היה בתל אביב, והוא רואה חסידים "מתקבצים ומתרגשים ומתרגשים, וחשים ולא מחשים"... מה יש להם? הולכים למקוה. למה הולכים למקוה עכשיו בשעה 13:30? כדי להתפלל שחרית. איך מתפללים שחרית עכשיו בשעה 13:30? הם אומרים, אנחנו מתפללים עם האדמו"ר. האדמו"ר מסאטמר שהגיע באותו זמן לארץ התפלל מאוחר. פעם חסיד אחד בנדבורנא (זה בית כנסת שנמצא לידינו) אמר לי: אתה יודע, כתוב (תמורה דף ט"ז ע"א) שיש אלף ושבע מאות הלכות שנשתכחו בזמן פטירת משה רבנו, והחזירן עתניאל בן קנז בפלפולו. ואנחנו לא יודעים מה הם, אבל אחד מהם זה שלאדמו"ר מותר להתפלל שחרית אחר

מבצע מנויים למגזין החדש

ליהדות תוניסיה

הצטרפו להירשם!

הגיליון הראשון יישלח למנויים בעוד שבוע.

אחמד זקו
המחבר והעורך הראשי

רבי יקותיה בטיס
האדמו"ר הראשי

כתבות, מדורים, תחקירים ומאמרים מרתקים

40 עמודי צבע על יהדות תוניסיה

להזמנת מנוי נא ליצור קשר

050-6235157

מכון שרי זבולון/ בנימין פנש

"ספרי היום ומרתים נפתחים"

בהתקרב יום הדין מוסדות "חכמת רחמים" יעדכו את

תיקוד הנפטרים

שתיקן המקובל האלוקי
רבי יהודה פתאיה זצ"ל

למסירת שמות חייגו עכשיו:

08-6727523

רב קווי | מענה 24 שעות ביממה

בהודעה אל 08-6727523

או בעמדות נדרים פלוס

♦ עלות כל שם 50 ש"ח ♦

מי התמונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 22. נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב בן הפותרים נכונה יוגרל פרס (חובה לציון שם וכתובת בצורה ברורה)

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א ל"ע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאוזז ע"ה

למען תספור

מצות עניית אמן

דגמא למצוה שאדם דש בעקביו, מצות עניית אמן, שלא כלם נזקרים בזה, וגם הנזקרים בזה עונים בלחש. אבא [בבנו מרן ה"איש מצליח"] זצ"ל היו לו תלמידים, ואחד מהם רבי דוד בראד זצ"ל, שהיה גם פיטון וגם מדקדק וגם למדן, וכל הזמן היה לומד תורה (וכשנפטר בן המשים וישנים) שאלתי את אבא: מה נגיד עליו? אמר לי: תגיד שכל רגע פניו הוא היה לומד, אם משנה אם גמרא ואם הרמב"ם. הוא היה תיר בארץ ישראל, ואחר כך חזר לתונס ואמר לאבא: "תודה רבה על החנוכה שלך", אבא שאל אותו: על מה תודה רבה? אמר לו: הלכתי לבית הפנסת בישראל, וראיתי שהחזן אומר חזרה, והצבור אחד מדבר בדברי תורה ואחד קורא משהו ואחד פתח ספר, ולא עונים לחזן אלא חולמים, לקיים מה שנאמר "היינו כחלמים..." (תהלים קכ"ו א'), ובזכות החנוכה שלך הייתי עונה "אמן" בקול רם, שידעו לענות אמן. עניית אמן בקול רם מבטלת את כל הגזרות, "כל העונה אמן יהא שמה רבא בכל כחו, אפלו נגזר עליו גזר דין של שבעים שנה, קורעים לו את הגזרה הזאת" (גמרא שבת דף ק"ט עמוד ב'). לפעמים אדם מתפוש כל מיני סגלות משנות ומגזרות, כמו סגלה להחליף את השורכים של הנעלים ממימי לשמאל ומשמאל לימיני, או סגלה ללבש שורכים אדמים בנעל, וכל מיני טטיות והבלים כאלה, "אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך" (בראשית י"ד כ"ג). תלמד לענות אמן בקול רם. (גליון 124 אות ג' והערה 3).

לא ראינו גאונות כזאת

בנו של רבי משה כהן דריהם (הכנס גדול מגרמא), שיבדל לחיים, כותב שהוא היה מנהל כמה חברות, ואבא שלו לפני שנפטר (בשנת תשכ"ו בגיל ששים), אמר לו: תשמע בני, אם אתה נמצא בצער, אין לך יותר טוב מדך גמרא, ואם תלמד דף גמרא ותתעמק בזה יסורו ממך כל המפחשבות, כי הרפזו שיש בגמרא אין כמוהו בעולם. והוא מספר שהיה עושה ככה וכל פעם היה לו טוב מה. וכאשר היקו אותו כל מיני רשעים, לקח גמרא והתעמק בה. וברוך השם זכה וחסר ספר על התורה. אבל הגמרא זה דבר מענין מאד.

רבי משה כהן דריהם כתב ספר "ידי משה" על פרק ראשון של פסחים, מאתים דף כפולי עמודים. פעם רבי חיים מאדאר זצ"ל הרב הראשי לתונס נסע לצרפת (כי אשתו הייתה חולה אז), וישב בישיבת אור יוסף-פוזבליין שם. שאלו אותו: "תגיד לנו, המחבר של הספר הזה 'ידי משה' חיי?" אמר להם: כן, הוא חי. חזרו ושאלו אותו: "הוא חי בעולם הזה? או חי בעולם הבא..." אמר להם: "הוא חי בעולם הזה". שוב שאלו אותו: "הוא דורך על הקרקע?" ענה להם: "יכני יש לו מטוס!" הוא דורך על הקרקע". אמרו לו: "לא ראינו גאונות כזאת, הנקיאיות והחריפות והישר, לא ראינו דבר כזה." (גליון 125 אות י"ח והערה 22).

הלכה נאמנה

א. מי שקם באשמתו [בשעה מקדמת, לפני עלות השחר] יאמר תקון חצות ואחר כך יאמר סליחות. ואמנם יש אומרים שסליחות עדיף, אבל מה שמקבל אצלנו על פי רבנו הארי"י שתיקון חצות עדיף. אלא שאין צריך לומר ודי בתחלת התיקון חצות [לא כמו שפותרים תמיד את אמירת תיקון חצות בודאי], למה? כינו שיש לו כבר ודי בסליחות, ולא טוב לומר פעמים ודי משום שזה נקרא "כקלוב שב על קאו" (משלי פרק כ"ו פסוק י"א). ולכן אדם לא יאמר ודי בתקון חצות כי הוא עתיד לומר אחר כך בסליחות (אלא אם כן הוא בא בסוף הסליחות שמו יאמר ודי בתקון חצות). (גליון 29 אות ז').

ב. בסליחות, "אל מלך יושב על פסא רחמים וימתנה בחסידות", העולם אומרים לפי המנגינה בן-סידות (ועומדים בחי"ת, אבל זה לא נכון, כי הבי"ת פתח והחי"ת שנוא פתח שזה חטף, ולא עומדים לא בשנוא ולא בחטף, לכן צריך לומר בן-חסידות ולעמד בבי"ת). (וראה לדבר, מי שיחזק תנ"ך הוצאת קורנו יראה בכל מקום שיש שנוא פתח או שנוא סגול או שנוא קמץ באמצע המלה, יש לפניה געיא [מתג, שהוא קו קטן עומד ליד הנקוד] למה? כי לא עומדים בשנוא. ויש כלל יפה על זה: "ותפל שבא" (איוב א' ט"ו), שלא עומדים בשנוא. אבל לא רק שנוא, אלא גם שנוא עם תנועה, כמו שנוא פתח ושנוא סגול ושנוא קמץ שזה חטף (וגם שנוא געיא שמתבטא כמו שנוא פתח) לא עומדים בזה. ולכן לא אומרים וימתנה בן-סידות אלא בן-חסידות). (גליון 125 אות ד').

חיבה

טבי באיזו תקופה היה?

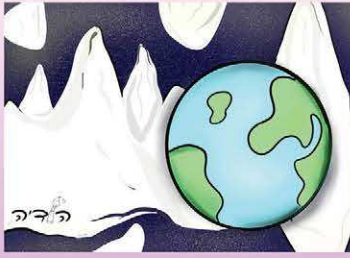
תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי: תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציון שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב פתוחות מלבד קורנו.

מתוך החידה: האם מוריני ורבינו נאמר על רבי? מוריני עם י"ד הוא אשון רביש, וללא י"ד הוא אשון חיד. ורבינו עם י יכול להתפרש גם על יחיד (כי רביש: רבותי), אבל גם בזה נכון יותר בלא י"ד הוכח: ישראל ישראלוב - ראשון לציון מתוך התמונה: כבוד קדושת האדמו"ר מסאדיגורה האגון רבי ישראל משה פרידמן שנפטר לפני כשבעים, בן כ"ק האדמו"ר האגון רבי אברהם יעקב. הוכח: אליה שמעון שמות - קרית אתא

ידע תדע

פיטנים רבים מאד, ומתוך מאתים פיטנים חמשים מהם מפרסמים. למשל פיטן "ראש חדש לישאל" (לשון חכמים ח"א סימן ט'), "שר' משה חבושה שחיה" שר אותו, והוא מתוק מדבש. ופיטן על מוצאי שבת "על בית זה וישביהו תהיה ברפת אליהו" (שם סימן ח'), מלא סגנון יפה מאד, של פסוקי תנ"ך ודברי חכמים משלבים ביחד, "משבצים זהב במלואתם" (שמות פרק כ"ח פסוק כ'), וזכה הוא משך מאות ואלפי יהודים לקדשות שלו.

הוא היה נותן דרשה בשבת בבגדו, ואלפי אנשים שומעים אותו, כי הקול שלו היה חזק מאד (אומרים שהיה שם ששתי אלפים אנשים, ולמעלה ארבעת אלפים נשים) והדרשות שלו היו נשמעות "מקצה גבול בכל ועד קצצה" (על פי בראשית פרק מ"ו פסוק כ"א), ולא רק בבבל אלא גם בלונדון [בבית אנגליה] וגם בהודו. (גליון 79 אות כ', וגליון 126 אותיות ז', ח', י', ו"א).

עשרים ויש, שהקדוש ברוך הוא במדת הרחמים מקפיץ את פיה של העולה. ובו יצדקו ויתהללו כל ידע ישראל. המלים פדרבנות, והפיטנים האלה נפלאים. (גליון 79 אות א')

ב. בשבוע הבא יום י"ג באולול יום האזכרה של מורנו ורבנו רבי יוסף חיים בעל בן איש חי, שהיה מלא חכמה ודעת.

רבי יוסף חיים כתב ספר "אמרי בינה" שיש בו חידות בחשבון ויחידות שכליות, ושאלות מהגמרא מלאות חכמה, מעל שלש מאות ושלשים שאלות בדברי תורה, ומאה ושתים שאלות במלי דעלמא, אבל מלאים חכמה וצריך לחשב עליהם.

בספר שלו עוד יוסף חי יש חדושים מתוקים מדבש. אדם יכול לקרא גם תשובות שלו בשו"ת רב פעלים, שפתיבות בסגנון מיוחד, ואתה קורא ומתמלא ידע וחכמה ונספיקה פי יש בו הכל, ולכן תמיד מחבבים אותו. הבן איש חי כתב גם

א. בפיטן [לראש השנה] אומר רבי יהודה הלוי: המבקר בכל מערה, בין במטה בין במעלה. איש ימים ושמים - פעם לא הבינו מה זה "איש ימים", אבל היום ידוע שבכוכבים יש קרחונים ענקיים. פרופסור נתן אביעזר בספרו "בראשית ברא" כותב שהקרחון הכי קטן שיש בכוכבים גדול יותר מפיטון הארץ, ואם הוא היה נפל, היה מטביע את כל כדור הארץ, אז אם כן יש שם "איש" כי הכוכבים נוצצים כמו אש, וגם "מים". והארץ אשר תלה - כדור הארץ תלוי באויר, ומה יעשו אלה? יעידו על אשר פעל - הם מעידים על מי שפעל את זה [הקדוש ברוך הוא]. כי מה רם ומה נפלא - כמה הוא רם וכמה הוא נפלא. ועבדיו וצאנו ידיו - עם ישראל, לדינו עומדים סלה - מחכים שישפט אותנו בעזרת ה' לטובה ולברכה. ביום פקדו בני חלדו תקפץ פיה עולה - אם תבוא הסטרא אחרא [כח הסמא] ויתדבר נגד ישראל, הקדוש ברוך הוא יאמר לה: תשתק! וזו הכנה "תקפץ פיה עולה". המלה "תקפץ" עולה בגימטריא עשרים ויש [שזה כמנין שם הוי"ה] כפול